Dosar 2ac-31/24 judecătoria Bălți, sediul central, judecător E.Balan

Decizie

14 noiembrie 2024 mun. Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi

în componenţa:
Preşedintele şedinţei Adriana Garbuz
Judecătorii Iulia Grosu și Svetlana Șleahtițki
Grefier Roxana Iacubovscaia

apelul declarat de SA ,,Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel,, împotriva hotărîrii judecătoriei Bălți, sediul central din 16 ianuarie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL ,,Novasem" către SA ,,Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel" cu privire la rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare, încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, -

Constată:

Pretenţiile reclamantului:

La data de 07.12.2023, reclamantul SRL „Novasem", prin intermediul avocatului Guțu Tatiana, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată către SA ,,Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel" cu privire la rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare, încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că, la 14.02.2022 între SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel" și SRL „Novasem" a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr.01/01v.

Menționează că, conform punctului 2.1 al contractului, vânzătorul transmite iar cumpărătorul primește în proprietate material semincer „MTI-230" în vrac. Cantitatea de 20000 (douăzeci mii) kg la prețul de 19,00 lei/kg. Suma totală a contractului constituie 380000 (trei sute optzeci mii) lei. La fel indică că, potrivit punctului 2.3. al contractului, calitatea mărfii trebuie să corespundă standardelor având ca bază gradul de germinare 92%, gradul de hibridare nu mai mic de 90% și umiditatea nu mai mare de 14%. Calitatea semințelor se va confirma printr-un certificat eliberat de laboratorul vânzătorului.

Astfel indică că, la 23.02.2022 de pe contul bancar al SRL „Novasem" a fost transferată în avans în contul SA „Fabrica de de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel" suma de 200 000,00 (două sute mii) lei.

Mai indică că, după transferul efectuat au fost luate probe a porumbului și deoarece marfa nu corespundea calității de care avea nevoie reclamantul, marfa nu a fost preluată și ridicată de reclamant, fiind solicitat la acel moment fie înlocuirea mărfii, fie restituirea mijloacelor financiare depuse de SRL „Novasem".

Relatează că, prin discuțiile telefonice precum și la nenumăratele întâlniri, administratorul Roșca Sergiu promitea fie înlocuirea mărfii, fie că va restitui suma de bani achitată de reclamant, însă până în prezent nu au fost restituite mijloacele bănești transferate de către reclamant în contul pârâtului, precum și nu a fost înlocuită marfa potrivit calității solicitate.

Punctează că, la data de 05.07.2023 de către directorul SRL „Novasem” Rotaru Vitalie a fost expediată somație în adresa directorului SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” care a fost recepționată de către ultimul, însă nu a primit nici un răspuns.

Totodată mai indică că, de către avocatul Guțu Tatiana, la data de 31.10.2023 a fost expediată notificare la sediul pârâtului prin care s-a solicitat rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 01/01v din 14.02.2022 cu achitarea sumei de 2000000,00 lei, dobânzii de întârziere în mărime de 74073,97 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 15000,00 lei. Ulterior, prin răspunsul la somație din 01.11.2023 la poșta electronică a avocatului, pârâtul a informat depre faptul că marfa încă poate fi ridicată în orice moment de la sediul societății, în cantitatea totală sau echivalentă sumei achitate iar anularea (rezoluțiunea) contractului nu poate fi acceptată deoarece neexecutarea obligațiilor contractuale nu poate fi imputată vânzătorului ci se datorează neexecutării obligației de achitare a sumei contractului de către cumpărător.

Relevă că, de către avocatul Guțu Tatiana a fost expediată notificarea nr. 2 din 03.11.2023 la sediul pârâtului prin care ultimul a fost informat de faptul că, din momentul semnării contractului a trecut mai mult de un an, marfa inițială care a fost propusă de către SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” s-a dovedit a fi de calitate joasă iar cumpărătorului SRL „Novasem” nu i s-au oferit careva certificate de calitate și de proveniență a mărfii, motiv pentru care nu a fost ridicată marfa după efectuarea transferului, iar ulterior, în discuțiile telefonice dar și față în față în biroul directorului fabricii, ultimul a indicat că va restitui banii, fapt nerealizat. Totuși, SRL „Novasem” a fost predispus de a ridica marfa stipulată în contract sau altă marfă de același gen (semințe de porumb certificate) doar cu următoarele condiții: anul de producție a semințelor – 2023, gradul de hidratare a semințelor – nu mai mic de 94%, gradul de germinație a semințelor – nu mai mic de 92%, umiditatea semințelor – nu mai mare de 14%, certificatele de însoțire a semințelor eliberate de laboratorul acreditat pe lângă ANSA (Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor) – ISTA. Astfel, notificarea în cauză a fost recepționată de către pârât la data de 07.11.2023 însă fără răspuns din partea ultimului.

Cu referire la speță, reclamantul atestă că între părți fiind semnat contractul de vânzare-cumpărare nr. 01/01v din 14.02.2022, SRL „Novasem” a transferat în contul SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” suma de 200000,00 lei însă relațiile contractuale nu au avut continuitate din motiv că marfa propusă de pârât era de calitate joasă, fiind cu vicii ascunse. Astfel, SRL „Novasem” a primit asigurări din partea conducerii SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” că-i va fi restituită suma de 200 000,00 lei, fapt însă care nu a fost realizat.

Menționează că, dobânda de întârziere prevăzută de art. 942 Cod civil reprezintă o modalitate de despăgubire pentru întârzierea executării obligațiilor, considerându-se că are loc folosirea mijloacelor financiare străine. Ca urmare, SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” începând cu 23.02.2022 a folosit mijloacele financiare în sumă de 200 000,00 lei iar SRL „Novasem” a fost lipsit de posibilitatea folosirii mijloacelor date, circumstanță în care, în temeiul art. 942 Cod civil, urmează a fi calculată dobânda de întârziere, începând cu data de 23.02.2022 până în prezent. Totodată, conform calculului, dobânda de întârziere pentru perioada 23.02.2022 - 29.11.2023 efectuat prin intermediul calc.prolex.md, constituie 79 769,86 lei.

La fel indică că, reieșind din faptul că pârâtul nu și-a onorat benevol obligațiile și nu i-a restituit reclamantului suma de 200000,00 lei sau nu a propus acestuia marfă de calitate care să corespundă standardelor nominalizate, reclamantul a fost nevoit de a se adresa cu acțiune în instanța de judecată și pentru apărarea drepturilor sale și reprezentarea intereselor a încheiat

contract de asistență juridică cu Cabinetul Avocatului „Guțu Tatiana”, suma cheltuielilor de asistență juridică stabilită conform facturii fiscale este 15 000,00 lei.

Solicită reclamantul SRL „Novasem”, rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 01/01v din 14.02.2022, încasarea de la SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” a datoriei în sumă de 200000,00 lei, dobânzii de întârziere în sumă de 79769,86 lei, cheltuielile de judecată pentru taxa de stat în sumă de 8400,00 lei, precum și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 15000,00 lei.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea judecătoriei Bălți, sediul central din 16 ianuarie 2024, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Novasem” către SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” cu privire la rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare, încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată. S-a rezoluționat contractul de vânzare-cumpărare nr.01/01v din 14 februarie 2022
încheiat între SRL „Novasem” și SA„Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel”. S-a încasat de la SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” în beneficiul SRL „Novasem” a datoriei în mărime de 200000 (două sute mii) lei și dobânda de întârziere în mărime de 79769,86 (șaptezeci și nouă mii șapte sute șaizeci și nouă,86) lei. S-a încasat de la SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” în beneficiul SRL „Novasem” suma de 23500 (douăzeci și trei mii cinci sute) lei, drept compensare a cheltuielilor de judecată.

Solicitarea apelantului:

Împotriva acestei hotărîri, la data de 02 februarie 2024, SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel„ a depus apel nemotivat, iar la data de 09 aprilie 2024 a depus apel motivat. Solicită admiterea apelului, casarea hotărîrii, cu emiterea unei noi hotărîri prin care cerințele reclamantului să fie respinse integral.

Argumentele părţilor:

În motivarea apelului apelanta SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel„ prin intermediul directorului Roșca Serghei a invocat următoarele:

Indică apelanta că între părţile în litigiu a fost semnat Contractul de vânzare - cumpărare nr. 01/01v din 14.02.2022, prin care Vînzătorul transmite dar Cumpărătorul primeşte în proprietate material semincer MTI-230 în vrac. La art. 4.2 este stipulat precum că: „Plata pentru marfa cumpărată se va efectua prin transfer bancar la contul Vînzătorului nu mai tîrziu de 28.02.2022 sau altă modalitate de plată la solicitarea Vînzătorului„.

La data de 23.02.2022, de către „Novasem” SRL, a fost achitată suma de 200 000 lei pe contul SA „FPSP din Răuţel”, în baza contractului.

Totodată, suma totală a contractului constituie 380 000 lei, conform art. 4.1, din Contract.

Astfel, până în prezent, nu a fost efectuată plata integrală conform contractului, ceea ce a făcut imposibilă transmiterea cantităţii totale a mărfii.

Face referire apelanta că potrivit pct. 3.2. din Contract: „Cumpărătorul se obligă să achite plata menţionata la pct. 2 şi să suporte toate cheltuielile ocazionate de transportul mărfii. ”

Indică apelanta că prin răspunsul nr. 14/07 din 14.07.2023, reclamantul a fost informat precum că, marfa încă poate fi ridicată în orice moment de la sediul societăţii, în cantitatea respectivă conform sumei achitate, iar anularea (rezoluţiunea) contractului nu poate fi acceptată, deoarece neexecutarea obligaţiilor contractuale, nu poate fi imputată Vînzătorului, ci se datorează neexecutării obligaţiei de achitare a sumei contractului de către Cumpărător.

În urma recepţionării Somaţiei din 05.07.2023, la adresa juridică a companiei ,,Novasem,, SRL, din mun. Chişinău, str. A. Mateevici 49/2, of. 9, a fost expediat răspunsul nr. 14/07 din 14.07.2023, însă scrisoarea nu a fost recepţionată la adresa indicată, fiind restituită cu menţiunea „Nereclamat” (nu a fost ridicată de la oficiul poştal), (copia plicului şi răspunsului în anexă). Iar în urma recepţionării notificării repetate, a expediat reclamantului acelaşi răspuns, care a fost recepţionat de către reclamant la data de 14.11.2023 şi de către avocatul Guţu Tatiana la data de 08.11.2023, după cum a indicat şi în cererea de chemare în judecată la pag. 2 alin. 7 (copia răspunsului şi avizelor de recepţie în anexă).

Însă, la data de 18.12.2023, a recepţionat scrisoarea cu cererea de chemare în judecată înaintată de către ,,Novasem,, SRL către SA „Fabrica de Prelucrare a Seminţelor de Porumb din Răuțel” privind rezoluţiunea contractului, încasarea datoriei şi cheltuielor de judecată.

Suplimentar mai indică apelanta că a dus tratative foarte mult timp cu reclamantul în legătură cu executarea acestui contract. Din momentul stabilirii relaţiilor contractuale cu “Novasem” SRL, a avut o atitudine tolerantă şi a acceptat toate solicitările de amânare a plăţii, venite din partea administratorului, crezând că va fi un partener şi client de bună credinţă, cu atât mai mult nu a solicitat achitarea penalităţilor de întârziere, însă reclamantul făcând abuz de încrederea acordată amâna achitarea plăţilor şi promitea achitarea cât de curând posibil.

Menţionează că toţi clienţii se prezintă la depozitul fabricii cu transport propriu şi ridică marfa conform contractului, iar în cazuri excepţionale în care ei în calitate de vânzător se obligă să transporte marfa la adresa cumpărătorului, acest fapt este strict prevăzut în contract. În speţă contractul dintre părţi nu prevedea opţiunea de transportare a mărfii la depozitul cumpărătorului, acesta urmând singur să ridice marfa şi să organizeze transportul acesteia.

Totodată, la caz, mai menţionează şi faptul că, având în vedere semnarea contractului dintre părţi, a rezervat această marfă pentru reclamant, însă din cauza că acesta nu a ridicat marfa conform înţelegerii contractuale, nu putea să o vîndă altor clienţi, din care considerent marfa la moment este în depozit.

Din acest considerent consideră apelanta că este în drept de a solicita încasarea sumei totale a contractului în mărime restantă. Consideră apelanta că nu se face vinovată de nerespectarea obligaţiilor contactuale, ci din contra aceasta este în drept de a încasa penalităţile contractuale conform contractului cât şi prejudiciul suportat. Cu atît mai mult nu poate fi aplicată rezoluţiunea contractului din motivele invocate de reclamant, aceste motive sunt artificial formate de reclamant deoarece acesta nu doreşte să mai procure marfa solicitată conform contractului.

Reiterează apelanta că instanţa a pus la baza hotărârii doar declaraţiile vagi ale reclamantului cu privire la calitatea proastă a mărfii fără a se baza pe probe și acte veridice și concludente.

În urma examinării cererii de chemare în judecată şi a actelor anexate, apelanta a depistat mai multe învinuiri care se aduc la adresa lor, care au fost preluate şi de instanţa de judecată fără a le examina în detaliu şi fără a deţine probe în acest sens.

Or, reclamantul niciodată nu a solicitat o probă a porumbului MTI 230, pentru a stabili calitatea acestuia. Iar la materialele cauzei nu au fost anexate careva acte, expertize sau probe cu privire la calitatea mărfii care urma a fi procurată.

Atrage atenţia apelanta la faptul că, la materialele cauzei, nu au fost anexate careva dovezi reale sau acte de constatare din partea autorităţilor competente, care ar confirma faptul că marfa este de calitate joasă sau are vicii ascunse, iar cele indicate în cererea de chemare în judecată sunt simple afirmaţii de natură să ducă în eroare instanţa, fără careva suport probator.

Se mai invocă în cererea de apel că reclamantul a indicat la pag. 2, din cererea de chemare în judecată precum că, după transferul efectuat au fost luate probe a porumbului şi deoarece marfa

nu corespundea călității de care avea nevoie reclamantul marfa n-a fost preluată şi ridicată de reclamant, fiind solicitat la acel moment fie înlocuirea mărfii, fie restituirea mijloacelor financiare depuse de către ,,Novasem,, SRL

Atrage atenţia instanţei că, acestea sunt simple afirmaţii, întrucât nu au fost anexate nici un fel de acte sau dovezi precum că au fost preluate careva probe şi nici nu există un act confirmativ de expertiză efectuat pe această marfă.

Indică apelanta, că reclamantul a anexat la materialele cauzei conversaţia sa de pe telefonul mobil cu administratorul pârâtului şi a declarat că, prin discuţiile telefonice precum şi la nenumăratele întâlniri, administratorul Roşca Serghei promitea fie înlocuirea mărfii fie că va restitui suma de bani achitată de reclamant.

Învederează că, în această conversaţie se vorbeşte cu totul despre alt hibrid şi anume Hibridul P 270 şi nicidecum despre Hibridul „MTI-230,, care face obiectul contractului de vânzare cumpărare dintre părţi litigante. Reclamantul nu are şi nici nu a avut vreodată probe de la hibridul „MTI-230,, şi nu putea să cunoască care este calitatea acestuia, deoarece nici nu a efectuat vreo expertiză pentru constatarea acestui fapt. Astfel cele menţionate de reclamant sunt simple afirmaţii false, pentru a induce în eroare instanţa de judecată şi a obţine o hotărâre în favoarea sa.

După cum şi era de prevăzut, instanţa a interpretat eronat probele prezentate de către reclamant şi a indicat la pct. 72 din hotărâre, că, instanţa nu va trece cu vederea şi peste faptul că din convorbirile efectuate între directorii întreprinderilor care au fost anexate la materialele dosarului, rezultă că directorul SA ,,Fabrica de Prelucrare a Seminţelor de Porumb din Răuțel,, a recunoscut faptul că calitatea mărfurilor livrate către cumpărător nu corespunde standartelor menţionate în contract...

Aici observă apelanta că instanţa se contrazice în concluziile sale și indică că marfa a fost totuşi livrată, ceea ce nu corespunde adevărului.

Nu este deacord apelanta cu faptul că instanţa de fond a încasat suma totală solicitată pentru asistenţa juridică în lipsa unui contract de asistenţă juridică încheiat cu avocatul şi a unui act de predare primire a prestării acestor servicii, unde ar fi detaliată pe ore munca îndeplinită de avocat şi în baza căruia ar fi putut stabili necesitatea acestor cheltuieli.

Indică că instanţa poate, chiar şi din oficiu, să reducă motivat partea din cheltuielile de judecată reprezentând onorariul, atunci când acesta este vădit disproporţionat în raport cu valoarea sau complexitatea cauzei ori cu activitatea desfăşurată de avocat, ţinând seama şi de circumstanţele cauzei.

Având în vedere faptul că cazul reprezintă o simplă acţiune de încasare a datoriei în baza contractului, iar examinarea cauzei a avut loc doar într-o singură şedinţă, consideră nefondate şi exagerate cheltuielile de asistenţă juridică, încasate prin hotărâre.

Mai menționează faptul că instanţa de fond se contrazice pe sine însuşi în intenţia de a motiva de ce reclamantul nu a ridicat în tot acest temen, marfa achitată.

La pct. 48 din hotărârea contestată, instanţa citează art. 1117 alin. (2) din Cod civil. Este fără vicii materiale bunul care, la transferarea riscurilor, are caracteristicile convenite, îndeosebi se consideră convenite caracteristicile: a) care corespund descrierii date de vînzător şi, după caz, pe care le are bunul prezentat de către vînzător cumpărătorului drept mostră sau model: b) corespunzătoare scopului special pentru care cumpărătorul solicită bunul, care, fiind aduse la cunoştinţa vînzătorului la încheierea contractului, au fost acceptate de către vînzător.

Atrage atenţia apelanta că după cum este şi prevăzut în articolul citat viciile materiale pot fi aplicate şi stabilite doar la transferarea riscurilor, adică la livrarea mărfii în cazul dat. Nicidecum

nu poate fi vorba de vicii ascunse în cazul în care reclamantul nici nu a recepţionat această marfa, iar un act care să constate calitatea şi viciile ascunse ale mărfii, nu există.

Totodată la pct. 49 din hotărâre, instanţa punctează că, contractul de vânzare-cumpărare este un contract sinalagmatic, deoarece crează obligaţii reciproce şi interdependente, părţile având şi drepturi şi obligaţii. Astfel, obligaţia de predare a mărfii de către vânzător în cantitatea şi calitatea prevăzută în contract este corelată cu obligaţia cum părătorului de a prelua marfa şi a achita preţul pentru aceasta.

Or, Contractul este sinalagmatic atunci când obligaţiile născute din acesta sunt reciproce şi interdependente, în caz contrar, contractul este unilateral chiar dacă executarea lui presupune obligaţii în sarcina ambelor părţi. Aceasta înseamnă că în schimbul obligaţiei de a livra un produs, cealaltă parte se obligă, reciproc şi interdependent, să plătească un preţ.

Mai menționează apelanta că instanţa eronat a concluzionat la pct. 64 din hotărâre precum că, circumstanţele cauzei denotă că pârâtul SA „Fabrica de Prelucrare a Seminţelor de Porumb din Răuţel,, nu a executat obligaţiile contractuale, nelivrând până în prezent în adresa reclamantului marfa în cantitatea şi calitatea stabilită în contract. Totodată reieşind şi din faptul că reclamantul a transferat suma de 200000 lei pe contul pârâtului însă nici banii dar nici marfa nu i-a fost livrată ultimului, instanţa deduce că neexecutarea este una esenţială, fapt ce atrage rezoluţiunea contractului.

Or, contractul este actul de bază de care se conduc părţile în executarea obligaţiilor, el este mai presus de orice altă înţelegere iar instanţa urma să interpreteze prevederile contractului în aşa mod încât să nu favorizeze o parte sau alta. În punctul citat din hotărâre instanţa nu a făcut trimitere la prevederea contractuală care ar susţine concluziile sale, unde se stipulează că cumpărătorul urma desinestătător să ridice marfa de la depozitul pârâtului, iar pârâtul a indicat repetat acest fapt, în răspunsurile la somaţii din 14.07.2023 şi din 01.11.2023. Respectiv, sesizează un comportament părtinitor al instanţei de judecată, nefiind respectate principiile de emitere a unei hotărâri judecătoreşti.

Astfel instanţa a decis în favoarea rezoluţiunii contractului fără a cita măcar conform cărei prevederi contractuale are loc aplicarea acestui procedeu civil.

Indică apelanta că instanţa a încasat ilegal dobânda de întârziere, fără a face o analiză detaliată a perioadei şi modului de calcul.

În privinţa dobânzii de întârziere, în sumă de 79769,86 lei, care a fost solicitată pentru perioada 22.02.2022 - 01.07.2023, instanţa de fond la fel eronat a dispus încasarea dobânzii.

Astfel, menţionează că, instanţa a omis să ţină cont de faptul că pentru prima dată „Novasem,, SRL a înaintat cerinţa de plată faţă de ea prin somaţia din 05.07.2023, care a fost recepţionată la data de 12.07.2023.

Consideră că instanţa urma să ia în considerare că somaţia din 05.07.2023 expediată de reclamant, a fost recepţionată de pârât la data de 12.07.2023, respectiv termenul de 15 zile acordat pentru achitarea sumei a început a curge din 27.07.2023, fiindcă, o altă cerinţă de plată nu a fost formulată pînă la data de 12.07.2023 şi fiindcă între părţi nu există alte acte care să stabilească data scadenţei. În aceste condiţii este dovedit faptul că, eventual dacă ar fi cazul de a calcula dobânzi, data de calcul a dobânzii nu putea începe cu data de 23.02.2022, dar cel mai devreme începând cu data la care a recepţionat răspunsul la somaţie oferită de pârât prin scrisoarea din 05.07.2023.

Instanţa nu a atras atenţia asupra faptului că pârâtul a răspuns la somaţia din 05.07.2023, expediată de administratorul reclamantului la data de 14.07.2023, însă acest răspuns nu a fost recepţionat de către reclamant la adresa juridică a companiei, scrisoarea fiind restituită cu

menţiunea „ nereclamat”. După care pârâtul a mai expediat o altă scrisoare repetat care a fost recepţionată la 14.11.2023 de către reclamant.

Prin acest răspuns pârâtul a informat reclamantul precum că până în prezent, nu a fost efectuată plata integrală conform contractului, ceea ce a făcut imposibilă livrarea cantităţii totale a mărfii şi că marfa încă poate fi ridicată în orice moment de la sediul societăţii, în cantitatea respectivă conform sumei achitate, iar anularea (rezoluţiunea) contractului nu poate fi acceptată, deoarece neexecutarea obligaţiilor contractuale, nu poate fi imputată Vînzătorului, ci se datorează neexecutării obligaţiei de achitare a sumei contractului de către Cumpărător.

La data de 30 mai 2024 avocatul Guțu Tatiana în interesele SRL „Novasem„ a depus referință la cererea de apel, solicită admiterea referinței, respingerea ca neîntemeiată și nefondată a cererii de apel cu menținerea hotărîrii instanței de fond.

La ședința de judecată reprezentantul apelantei SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel„ Moraru Olga a susținut cererea de apel înaintată pe motivele invocate.

Reprezentantul intimatei SRL „Novasem„ avocatul Guțu Tatiana a solicitat să fie respins apelul înaintat cu menținerea hotărîrii instanței de fond fără modificări.

Aprecierea instanţei de apel:

Audiind părțile prezente, judecînd apelul, studiind materialele dosarului, Colegiul civil consideră necesar de a admite apelul declarat şi de a casa hotărîrea contestată, cu emiterea unei noi hotărîri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 385 lit. c) CPC RM, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre;

În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Potrivit art. 239 Cod de procedura civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu prevederilor art. 121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Totodată, potrivit art. 130 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficientă pentru soluționarea cauzei.

Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

În conformitate cu prevederile art. 373 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

De asemenea, în limitele apelului dedus judecării, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Ca urmare, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din pretențiile înaintate de SRL „Novasem,, prin intermediul avocatului Guțu Tatiana rezultă, că obiectul contractului de vânzare-cumpărare nr. 01/01v din 14.02.2022 îl constituie materialul semincer „MTI-230” în vrac, cantitatea de 20000 kg la prețul de 19,00 lei/kg.

Astfel, la data de 14.02.2022 între SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” în calitate de vânzător și SRL „Novasem” în calitate de cumpărător a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 01/01v, potrivit căruia vânzătorul transmite iar cumpărătorul primește în proprietate material semincer „MTI-230” în vrac, cantitatea de 20000,00 kg la prețul de 19,00 lei/kg, suma totală a contractului constituind 380000,00 lei (f.d.10).

Potrivit punctului 2.2. din prezentul contract de vânzare-cumpărare nr. 01/01v din 14.02.2022, părțile contractante au stabilit că prețul indicat la pct. 2.1 al prezentului contract este valabil până la data de 28.02.2022. În cazul în care cumpărătorul nu va respecta condițiile pct. 2.2. vânzătorul este în drept să renegocieze condițiile contractului.

Punctul 2.3. din contractul de vânzare-cumpărare nr.01/01v din 14.02.2022, prevede că calitatea mărfii trebuie să corespundă standardelor în vigoare, având ca bază gradul de germinație nu mai mic de 92%, gradul de hibridare nu mai mic de 90% și umiditatea nu mai mare de 14%. Calitatea semințelor de porumb se va confirma cu un certificat eliberat de către laboratorul vânzătorului.

Potrivit punctelor 3.1. și 3.2. din contractul de vânzare-cumpărare nr. 01/01v din 14.02.2022, vânzătorul se obligă să livreze marfa menționată la pct. 2.1, livrarea mărfii va avea loc după data semnării prezentului contract. Cumpărătorul se obligă să achite plata menționată la pct. 2 și să suporte toate cheltuielile ocazionale de transportul mărfii.

De asemenea, potrivit punctelor 4.1. și 4.2. din contract, cumpărătorul va plăti vânzătorului suma de 380000,00 lei pentru a cumpăra marfa descrisă mai sus la pct. 2.1. Plata pentru marfa cumpărată se va efectua prin transfer bancar la contul vânzătorului nu mai târziu de 28.02.2022 sau altă modalitate de plată la solicitarea vânzătorului.

Iar la punctele 7.1. și 7.2 din contract, părțile au stabilit că litigiile care apar la încheierea, executarea, modificarea prezentului contract se soluționează pe cale amiabilă. În cazul în care rezolvarea neînțelegerilor nu este posibilă pe cale amiabilă, ele vor fi supuse spre soluționare instanței de judecată competentă. Înainte de depunere a cererii în instanța de judecată părțile urmează să respecte procedura prealabilă, înaintând o reclamație iar răspunsul la reclamație urmează a fi dat în decurs de 10 zile din momentul primirii.

Actele cauzei atestă că, potrivit ordinului de plată nr.47 din 23.02.2022, SRL „Novasem” a transferat pe contul SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” suma de 200000,00 lei cu destinația plății „plata pentru material semincer MTI-230 conform contractului nr.01/01v din 14.02.22 (f.d.11).

La data de 05.07.2023 SRL „Novasem” a expediat o somație în adresa SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel”, prin care a notificat pârâtul despre faptul că potrivit contractului de vânzare-cumpărare nr. 01/01v din 14.02.2022, la data de 23.02.2022 de pe contul bancar al SRL „Novasem” au fost transferați în avans 200000,00 lei iar luând în considerație că obligațiunile contractuale nu au fost continuate de comun acord și marfa nu a fost livrată către SRL „Novasem”, reclamantul a solicitat anularea contractului de vânzare-cumpărare nr.01/01v din 14.02.2022 și returul sumei transferate de 200000,00 lei în contul SRL „Novasem” în termen de 15 zile de la primirea scrisorii, iar în cazul în care nu va lua atitudine față de somație și nu va fi returnată suma datorată în contul SRL „Novasem” în termenul acordat, reclamantul își rezervă dreptul de a acționa pârâtul în judecată și de a pretinde repararea prejudiciului cauzat în legătură cu neexecutarea obligației în termen. Somația respectivă a fost recepționată de către pârât la data de 12.07.2023 (f.d.13 verso).

Prin răspunsul nr.14/07 din 14.07.2023, SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” a comunicat SRL „Novasem” despre faptul că la data de 14.02.2022 de către SRL „Novasem” a fost achitată suma de 200000,00 lei pe contul SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel”, totodată suma contractului constituie 380000,00 lei conform punctului 4.2. din contract.

Astfel până în prezent nu a fost efectuată plata integrală conform contractului ceea ce a făcut imposibilă livrarea cantității totale a mărfii. În contextul actual, a informat reclamantul că marfa încă poate fi ridicată în orice moment de la sediul societății, în cantitatea totală sau echivalentă sumei achitate iar anularea (rezoluțiunea) contractului nu poate fi acceptată deoarece neexecutarea obligațiilor contractuale nu poate fi imputată vânzătorului ci datorează neexecutării obligației de achitare a sumei contractului de către cumpărător (f.d.17).

Ulterior, de către avocatul Guțu Tatiana în interesele SRL „Novasem”, în adresa pârâtului SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” a fost expediată o notificare, prin care s-a propus pârâtului rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr.01/01v din 14.02.2022 iar întru evitarea unor cheltuieli suplimentare privind înaintarea acțiunii în instanța de judecată, benevol în termen de 7 zile să achite suma datoriei în mărime de 200000,00 lei, dobânda de întârziere în mărime de 74073,97 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 15 000,00 lei (f.d.14-15). Notificarea în cauză a fost recepționată de pârât la 01.11.2023 (f.d.15 verso).

La 01.11.2023, SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” a dat un răspuns similar celui din 14.07.2023, comunicând reclamantului că marfa încă poate fi ridicată la sediul societății în cantitatea respectivă conform sumei achitate, iar anularea (rezoluțiunea) contractului nu poate fi acceptată deoarece neexecutarea obligațiilor contractuale nu poate fi imputată vânzătorului ci se datorează neexecutării obligației de achitare a sumei contractului de către cumpărător (f.d.16).

Ulterior, prin notificarea nr.2 din 03.11.2023, avocatul Guțu Tatiana în interesele SRL „Novasem” a comunicat SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” că reieșind din faptul că din momentul semnării contractului au trecut 2 ani, marfa inițială care a fost propusă s-a dovedit de o calitate joasă iar cumpărătorului SRL „Novasem” nu i s-au oferit careva certificate de calitate și de proveniență a mărfii, motiv pentru care nu a fost ridicată după efectuarea transferului iar ulterior în discuțiile telefonice dar și personal în biroul directorului fabricii, acesta a indicat că va restitui banii, fapt nerealizat. Totuși SRL „Novasem” este predispus de a ridica marfa stipulată în contract sau altă marfă de același gen (semințe certificate de porumb) doar cu următoarele condiții: anul de producere

a semințelor – 2023; gradul de hibridare a semințelor – nu mai mic de 94%; gradul de germinație a semințelor – nu mai mic de 92%; umiditatea semințelor – nu mai mare de 14%, certificatele de însoțire a semințelor eliberate de laboratorul acreditat pe lângă ANSA (Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor) – ISTA (f.d.18). Notificarea în cauză a fost recepționată de pârât la data de 07.11.2023 (f.d.19), însă a rămas fără răspuns.

Considerînd, că pârâtul nu a livrat reclamantului marfă de calitate care să corespundă standardelor stabilite în contractul de vânzare-cumpărare nr.01/01v din 14.02.2022, dar și nici nu a restituit reclamantului suma transferată pe contul pârâtului pentru marfa în cauză de 200 000,00 lei, avocatul Guțu Tatiana în interesele SRL „Novasem", la data de 07.12.2023 a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată împotriva SA „Fabrica de Prelucrare a Produselor de Porumb din Răuțel", solicitînd rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr.01/01v din 14.02.2022, încasarea de la SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel" a datoriei în sumă de 200 000,00 lei, dobânzii de întârziere în sumă de 79 769,86 lei, cheltuielile de judecată pentru taxa de stat în sumă de 8400,00 lei, precum și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 15 000,00 lei.

Prin hotărârea judecătoriei Bălți, sediul central din 16 ianuarie 2024, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Novasem" către SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel" cu privire la rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare, încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată. S-a rezoluționat contractul de vânzare-cumpărare nr.01/01v din 14 februarie 2022
încheiat între SRL „Novasem" și SA„Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel". S-a încasat de la SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel" în beneficiul SRL „Novasem" a datoriei în mărime de 200000 (două sute mii) lei și dobânda de întârziere în mărime de 79769,86 (șaptezeci și nouă mii șapte sute șaizeci și nouă,86) lei. S-a încasat de la SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel" în beneficiul SRL „Novasem" suma de 23500 (douăzeci și trei mii cinci sute) lei, drept compensare a cheltuielilor de judecată.

Nefiind deacord cu hotărîrea instanței de fond, SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb Răuțel„ a contestat-o cu apel.

Verificând legalitatea hotărîrii contestate prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel, Colegiul civil al Curții de Apel Bălți constată că apelul depus de SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb Răuțel„ este întemeiat, concluzia primei instanţe de admitere a acțiunii fiind neîntemeiată, reieșind din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 9 alin.(1), (2) lit.a) Codul civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. Drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice.

Conform art. 10 alin. (1) Codul civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară. Alin. (2) Neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege.

Potrivit art.15 alin.(1) Codul civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Conform art. 775 alin.(1) Codul civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.

Conform art. 776 Codul civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Conform art. 858 alin.(1) Codul civil, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Alin.(2) prevede că obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

Iar prevederile art. 901 Cod civil indică că atunci cînd, fără justificare, debitorul nu îşi execută obligaţia, creditorul poate, în condiţiile legii şi, după caz, ale contractului, la alegerea sa: a) să ceară executarea silită a obligaţiei; b) să suspende executarea obligaţiei corelative; c) să reducă obligaţia sa corelativă; d) să recurgă la rezoluţiunea contractului; e) să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare; f) să exercite orice alt mijloc juridic de apărare, prevăzut de lege sau contract, pentru realizarea dreptului său încălcat prin neexecutare.

Iar prevederile art. 902 alin.(1) Cod civil prevede că în orice caz de neexecutare a unei obligaţii, creditorul poate, prin declaraţie către debitor, să acorde un termen suplimentar pentru executare corespunzătoare.

În conformitate cu art.915 Cod civil, rezoluţiunea pentru neexecutare are loc cînd se întemeiază pe dispoziţiile art. 916, 917, 918 sau 919, precum şi cînd se întemeiază pe un alt caz de neexecutare a obligaţiei contractuale pentru care legea sau contractul acordă creditorului dreptul la rezoluţiune.

Potrivit art. 916 Cod civil se indică că creditorul are dreptul la rezoluţiune dacă neexecutarea de către debitor a obligaţiei contractuale este esenţială. Neexecutarea obligaţiei contractuale este esenţială în unul dintre următoarele cazuri:

a) ea privează în mod substanţial creditorul de ceea ce se putea aştepta în baza contractului, în raport cu întregul raport contractual sau tranşa supusă rezoluţiunii, cu excepţia cazului în care la momentul încheierii contractului debitorul nu a prevăzut şi nici nu putea să prevadă în mod rezonabil acel rezultat;

b) executarea întocmai a obligaţiei ţine de esenţa contractului;

c) ea este intenţionată sau din culpă gravă;

d) dă creditorului motiv să creadă că nu poate conta pe executarea din partea debitorului în viitor.

Art. 917 Cod civil indică că creditorul are dreptul la rezoluţiune în caz de neexecutare a obligaţiei contractuale dacă i-a acordat debitorului, prin notificare, un termen suplimentar rezonabil pentru executare, iar debitorul nu a executat în acest termen. Dacă termenul acordat este nerezonabil de scurt sau nu s-a fixat niciun termen, creditorul poate rezolvi doar după expirarea unui termen rezonabil din data cînd notificarea produce efecte. Dreptul la rezoluţiune pe temeiul dispoziţiilor prezentului articol nu apare dacă neexecutarea este minoră.

Prevederile art. 1108 Cod civil prevede că prin contractul de vînzare-cumpărare, o parte (vînzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părţi (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul şi să plătească preţul convenit. Vînzătorul se obligă să remită, concomitent cu predarea bunului, documentele referitoare la bun, prevăzute de lege, dacă în contractul de vînzare-cumpărare nu este prevăzut altfel. Dacă preţul nu este indicat direct în contractul de vînzare-cumpărare, părţile pot conveni asupra modului de determinare a lui. Dispoziţiile prezentului capitol se aplică şi vînzării-cumpărării drepturilor şi altor lucruri, cum ar fi energia electrică, energia termică, gazul şi apa, furnizate prin reţea, precum şi conţinutului digital, în măsura în care aceste dispoziţii nu contravin naturii acestor drepturi sau lucruri.

Potrivit art. 921 alin.(1) Codul civil, dreptul la rezoluţiune se exercită de către partea îndreptăţită prin declaraţie scrisă notificată celeilalte părţi contractante. Iar potrivit alin. (2) din același articol, partea îndreptăţită, dacă invocă un interes justificat, poate, în locul rezoluţiunii

conform alin. (1), să ceară instanţei de judecată să declare rezoluţiunea prin hotărîre judecătorească. În condiţiile Codului de procedură civilă, partea îndreptăţită poate modifica acţiunea în declarare a rezoluţiunii într-o acţiune în executare silită a obligaţiei contractuale şi invers. Alin. (3) În cazul în care notificarea făcută conform art. 917 prevede rezoluţiunea de plin drept dacă debitorul nu execută în termenul suplimentar acordat prin notificare, rezoluţiunea operează, fără vreo altă declaraţie, la expirarea respectivului termen sau a unei perioade rezonabile după notificare (care trebuie să fie mai lungă decît termenul acordat prin notificare).

În conformitate cu dispozițiile art. 992 alin.(1) și art. 993 alin.(2) Codul civil, contract este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Părţile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispoziţiilor legale imperative, contracte şi pot stabili conţinutul lor.

La caz se reține că, contractele reprezintă convenția dintre două sau mai multe persoane, în scopul de a produce efecte juridice. Contractul este un acord între două sau mai multe persoane cu scopul nașterii unui raport juridic. Încheierea contractelor este guvernată de principiul libertății contractuale, deoarece orice contract este creația unei voințe umane. Principiul libertății contractuale se exprimă și prin aceea că o persoană poate încheia orice fel de contract, poate să determine prin voința sa clauzele contractuale și efectele pe care contractul urmează să le producă. De asemenea, părțile pot să modifice sau să stingă obligațiile exprimate în contract.

Cu referire la normele citate, Colegiul reține că prin cererea de chemare în judecată înaintată de SRL ,,Novasem,, se solicită rezoluțiunea contractului de vînzare cumpărare nr. 01/01v din 14.02.2022 încheiat între SRL ,,Novasem,, și SA ,,Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb Răuțel,, ca temei fiind invocat faptul că obligațiile contractuale nu au avut continuitate de comun acord, și anume că fiind transferați bani de pe contul bancar al SRL ,,Novasem,, în sumă de 200000,00 lei ca avans, marfa nu a fost livrată către SRL ,,Novasem,, pe motiv că au fost luate probe a porumbului și marfa nu corespundea calității de care avea nevoie, de aceia nu a fost ridicată, nu au fost restituite mijloacele bănești transferate ca avans și nu a fost înlocuită marfa potrivit calității solicitate.

Ca urmare, Colegiul va menționa că în baza contractului de vînzare cumpărare nr. 01/01v din 14 februarie 2022, încheiat între părți la pct.2.1 este indicat, că vînzătorul transmite, iar cumpărătorul primește în proprietate material semincer ,,MTI-230,, în vrac, cantitatea de 20000 kg, la prețul de 19.00 lei/kg, iar suma totală a contractului constituie suma de 380000,00 lei, prețul indicat în pct. 2.1 al prezentului contract este valabil pînă la data de 28.02.2022. Potrivit pct.4.2 al prezentului contract este stipulat că plata pentru marfa cumpărată se va efectua prin transfer bancar la contul vînzătorului nu mai tîrziu de 28.02.2022, sau altă modalitate de plată la solicitarea vînzătorului. Astfel ca urmare a celor stabilite în contract la data de 23.02.2022 de către SRL ,,Novasem,, a fost achitată suma de 2000000,00 lei la contul SA ,,Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb Răuțel,,.

Suplimentar Colegiul reține că reeșind din condițiile contractului, nu s-a confirmat faptul că partea reclamantă SRL ,,Novasem,, și-a îndeplinit condițiile asumate în baza contractului, astfel ea nu a transferat pînă la data 28.02.2022 banii care constituiau suma întreagă a contractului, și anume suma de 380000,00 lei, fiind transferată doar suma de 200000,00 lei, ceia ce a și făcut imposibilă transmiterea cantității totale a mărfii.

La caz învederează instanța de apel că prin răspunsul nr. 14/07 din 14.07.2023, SRL ,,Novasem,, a fost informat de către SA ,,Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb Răuțel,, precum că marfa poate fi ridicată în orice moment de la sediul societății, în cantitatea respectivă, conform sumei achitate, iar rezoluțiunea contractului nu poate fi acceptată, deoarece

neexecutarea obligațiilor contractuale, nu poate fi imputată vînzătorului, ci se datorează neexecutării obligației de achitare a sumei contractului de către cumpărător.

În urma celor stabilite, Colegiul va aprecia critic argumentul invocat de instanța de fond precum că cumpărătorul a respectat parțial condițiile contractului de vânzare-cumpărare și a transferat pe contul vânzătorului suma de 200 000,00 lei însă nu i-a fost livrată marfa de către vânzător în cantitatea și calitatea indicată în contract, nefiind livrată marfa pentru care s-a achitat, nici după somațiile repetate ale cumpărătorului SRL „Novasem" și nici nu a fost restituită suma de 200000,00 lei. Or, potrivit contractului de vînzare cumpărare încheiat între părți cumpărătorul s-a obligat să achite plata menționată la pct. 2 și să suporte toate cheltuielile ocazionate de transportul mărfii, contractul nu prevedea opțiunea de transportare a mărfii la depozitul cumpărătorului, ultimul urma să-și ridice marfa și să organizeze transportul acesteia.

În atare situații, Colegiul ține să menționeze că din declarațiile apelantei rezultă că marfa care a fost vîndută a fost rezervată pentru cumpărător, însă din cauza că acesta nu a ridicat marfa conform înțelegerii contractuale, marfa nu a putut fi vîndută altor clienți, din care motiv pînă în prezent marfa se află în depozit, în acest sens fiind prezentate înscrisuri care probează faptul că stocul de semințe MTI 230 a rămas neschimbat, deoarece a fost rezervat pentru cumpărător.

Nu și-a găsit confirmare nici argumentul invocat de partea reclamantă/intimată SRL „Novasem„ precum că marfa inițială care a fost propusă de către SA „Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb Răuțel„ s-a dovedit a fi de calitate joasă, iar cumpărătorului nu i s-a oferit certificate de calitate și de proveniență a mărfii, motiv din care nu a fost ridicată marfa după efectuarea transferului de bani, or, calitatea joasă a mărfii nu a fost probată pe parcursul examinării cauzei, iar certificatul de proveniență a mărfii urma a fi eliberat la momentul cînd marfa urma să fie ridicată de cumpărător.

Ce ține de calitatea rea a mărfii, care a fost invocată de reclamanta/intimata SRL „Novasem„ ca motiv de rezoluțiune a contractului de vînzare cumpărare, Colegiul va menționa că în acest sens nu au fost anexate și prezentate probe, acte de constatare din partea acestora, care ar confirma faptul că marfa este de calitate joasă sau are vicii ascunse, iar o simplă invocare a faptului dat nu poate fi apreciat de către instanță în admiterea acțiunii înaintate.

La caz Colegiul va reține că potrivit prezentului contract de vînzare cumpărare la pct.2.3 este indicat că calitatea mărfii trebuie să corespundă standardelor în vigoare, avînd ca bază gradul de germinație nu mai mic de 92%, gradul de hibridare nu mai mic de 90% și umiditatea nu mai mare de 14%, iar calitatea semințelor de porumb se va confirma cu un certificat eliberat de laboratorul vînzătorului. Colegiul a constatat, că un certificat de confirmare a calității producției urma să fie eliberat de vînzător doar la momentul recepționării mărfii, astfel acest certificat nu a fost eliberat cumpărătorului, deoarece cumpărătorul nu s-a prezentant la oficiul vînzătorului pentru a ridica marfa.

Cu referire la conversația telefonică la care a făcut referire reclamanta/intimata SRL „Novasem„ și care a fost anexată la prezenta speță, precum că Roșca Serghei promitea fie înlocuirea mărfii, fie că va restitui suma de bani care a fost transferată de SRL „Novasem„ se reține că din conținutul acestei convorbiri nu rezultă despre care Hibrid este vorba, or, apelanta indică că în această conversație se vorbește despre un alt hibrid și anume Hibridul P 270 și nicidecum despre Hibridul MTI-230 care face obiectul prezentului contract de vînzare cumpărare, astfel SRL „Novasem„ nu a prezentat probe nici în acest sens.

Mai reține instanța de apel faptul că în hotărîre instanța de fond a constatat că în adresa pârâtului au fost expediate notificări prin care s-a solicitat fie rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr.01/01v din 14.02.2022, fie livrarea mărfii stipulate în contract sau altă

marfă de același gen doar că calitatea mărfii să corespundă standardelor în vigoare, fie restituirea în mod benevol a sumei de 200 000,00 lei în termen de 7 zile, însă pârâtul a ignorat această propunere, considerînd instanța că, în cazul lipsei acordului respectiv din partea pârâtului, urmează rezoluțiunea contractului. Colegiul însă va menționa că prin somația înaintată la data de 05.07.2023 de către SRL ,,Novasem,, se invocă faptul că obligațiunile contractuale nu au avut continuitate de comun acord, iar marfa nu a fost livrată către SRL ,,Novasem,, or, pe parcursul examinării cauzei nu s-a stabilit care obligații nu au avut continuitate de comun acord, deoarece SRL ,,Novasem,, transferînd o parte a sumei nu s-a prezentat la oficiul vînzătorului pentru a ridica marfa procurată, prin răspunsurile la notificările expediate de SRL ,,Novasem,, s-a explicat faptul că deoarece nu a fost efectuată plata integrală conform contractului a făcut imposibilă livrarea cantității totale a mărfii, fiindu-le explicat faptul că marfa poate fi ridicată de la sediul vînzătorului în cantitatea respectivă conform sumei achitate.

Prin urmare, potrivit prevederilor legale menționate, cazurile în care creditorul are dreptul de a cere rezoluțiunea pentru neexecutare sunt următoarele: a) atunci când neexecutarea este esențială; b) dacă creditorul i-a acordat debitorului un termen suplimentar de durată rezonabilă pentru executare, iar debitorul nu a executat în acest termen; (art.915-917), ambele condiții nefiind întrunite în cazul dedus judecății.

Ca urmare a celor stabilite pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel, cu certitudine s-a stabilit faptul că, în speță, nu este prezentă neexecutarea esențială a clauzei contractuale stipulată în pct. 2.1 și 2.3 a contractului de vânzare-cumpărare, care se referă la transmiterea mărfii în proprietatea cumpărătorului care să corespundă standardelor în vigoare, cât și neexecutarea după notificare prealabilă de executare, temei pentru care instanța de judecată în mod neîntemeiat a ajuns la concluzia de a rezoluționa contractul de vânzare-cumpărare nr. 01/01v din 14.02.2022.

Într-o altă ordine de idei este de menționat, că prin cererea de chemare în judecată s-a solicitat încasarea dobînzii de întîrziere în baza prevederilor art. 942 Cod civil, ca fiind o modalitate de despăgubire pentru întîrzierea executării obligațiilor, considerîndu-se că are loc folosirea mijloacelor financiare străine, instanța de fond admițind și această cerință. Colegiul consideră neîntemeiată concluzia instanței și în această latură, or reieșind din probatoriul cauzei partea reclamantă a transferat suma de 2000000 lei în contul executării contractului din 14 februarie 2022, însă ulterior nu s-a prezentat la sediul pîrîtei pentru a ridica marfa.

Colegiul reține, că pârâtul a răspuns la somația din 05.07.2023, expediată de administratorul reclamantului la data de 14.07.2023, însă acest răspuns nu a fost recepţionat de cătrc reclamant la adresa juridică a companiei, scrisoarea fiind restituită cu menţiunea „nereclamat”. După care pârâtul a mai expediat o altă scrisoare repetat care a fost recepţionată la 14.11.2023 de către reclamant.

Prin aceste răspunsuri pârâta a informat reclamanta, că nu a fost efectuată plata integrală conform contractului, ceea ce face imposibilă livrarea cantităţii totale a mărfii şi că marfa încă poate fi ridicată în orice moment de la sediul societăţii, în cantitatea respectivă conform sumei achitate, iar anularea (rezoluţiunea) contractului nu poate fi acceptată, deoarece neexecutarea obligaţiilor contractuale, nu poate fi imputată vînzătorului, ci se datorează neexecutării obligaţiei de achitare a sumei contractului de către cumpărător.

Un alt motiv de respingere a pretenţiilor privind încasarea dobânzii, este acela că reclamantul nu poate proba întrunirea condiţiilor angajării răspunderii juridice civile contractuale: prejudiciu, fapte ilicite, raport de cauzalitate şi vinovăţia.

La etapa dată nu se regăsec la materialele cauzei careva acte prezentate din partea „Novasem,, SRL care să probeze existenţa prejudiciului cauzat în sensul art. 19 Cod civil, de aceea cerinţele

reclamantului/intimat SRL ,,Novasem,, urmează a fi respinse, deoarece în aceste condiţii (lipsa probării prejudiciului cauzat) iese în evidenţă îmbogăţirea nejustificată a reclamantului din contul dobânzii de întârziere pretinse ilegal de la pârât.

Prin urmare, în circumstanțele date, dat fiind că la actele cauzei reclamanta/intimata SRL ,,Novasem,, nu a prezentat nici un temei de fapt, și de drept care ar demonstra că contractul în cauză urmează a fi rezoluționat, Colegiul ajunge la concluzia că prezenta cerere de chemare în judecată înaintată de SRL ,,Novasem,, cu privire la rezoluțiunea contractului, încasarea datoriei, penalităților și cheltuielilor de judecată urmează a fi respinsă.

În urma celor enunţate, instanţa de apel constată, că cererea de chemare în judecată înaintată de SRL ,,Novasem,, cu privire la rezoluțiunea contractului, încasarea datoriei, penalităților și cheltuielilor de judecată, nu a fost însoţită de probe concludente şi nici de temei de drept, iar reieşind din prevederile art. 118 CPC RM, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, iar art. 121, 130 alin. (2), (3), prevede, că instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitor la existenţa sau inexistenţa circumstanţelor importante pentru soluţionarea justă a cauze.

Reieşind din cele relatate, instanţa de apel ajunge la concluzia, că apelul înaintat de SA ,,Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel,, urmează a fi admis, hotărîrea instanţei de fond urmează a fi casată cu emiterea unei noi hotărîri prin care cererea de chemare în judecată înaintată de SRL ,,Novasem,, se va respinge.

În conformitate cu art. 385 lit. c) CPC, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi, -

decide:

Se admite cererea de apel declarată de SA ,,Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel,,.

Se casează hotărîrea judecătoriei Bălți, sediul central din 16 ianuarie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL ,,Novasem” către SA ,,Fabrica de Prelucrare a Semințelor de Porumb din Răuțel” cu privire la rezoluțiunii contractului de vânzare-cumpărare, încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, cu emiterea unei noi hotărîri prin care cererea de chemare în judecată înaintată de SRL ,,Novasem” se respinge.

Decizia este definitivă, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la comunicare prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Preşedintele şedinţei Adriana Garbuz

Judecătorii Iulia Grosu

Svetlana Șleahtițki